

***ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ
ELŐKÉSZÍTŐ MUNKARÉSZ
Adatgyűjtés, Terepbejárás, Geofizikai mérés és műszeres leletfelderítés alapján
(ERD-I.)***

***VECSÉS-1, VECSÉS-2 ÉS VECSÉS-3 TERVEZETT KÚTVEZETÉKEK ÉS
VECSÉS GYŰJTŐÁLLOMÁS LÉTESÍTÉSE***

A

TÁPIÓ SZÉNHIDROGÉN KONCESSZIÓS KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

megrendelésére

készítette:

A

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖZGYŰJTEMÉNYI KÖZPONT

2025

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az ERD tárgya: Vecsés-1, Vecsés-2 és Vecsés-3 tervezett kútvezetékek és Vecsés gyűjtőállomás létesítése

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: Vecsés külterületének nyomvonallal érintett szakasza

1.3. Az ERD megrendelője: Tápió Szénhidrogén Koncessziós Korlátolt Felelősségű Társaság

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Beruházói, tervezői kockázatfelmérés

1.5. Készítette: Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ

1.6. Az ERD elkészítése során *a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) és a Kormány, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormány rendeletének (Korm. R.)* előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Kötv. 23/C. § (5) bekezdésének megfelelően az ERD-t próbafeltárás alkalmazásával kell elkészíteni. Mivel az ERD megrendelésekor a próbafeltárást nem lehetett elvégezni, *az ERD* – a Korm. R. 39. § (1) bekezdése alapján – *több munkafázisban készül.* A Korm. R. 40. § (8) bekezdése szerint, amennyiben az első hatósági eljárás megindításakor a próbafeltárást akadályozó körülmény még nem hárult el, az ERD addig elkészült munkafázisait kell csatolni a kérelemhez. A feltárási projekttervvel záródó ERD, az akadályozó körülmények megszűnése után (vö.: Korm. R. 39. § (2) bekezdés) elvégzett próbafeltárás eredményei alapján készíthető el, a következő munkafázisban.

1.8. A beruházás a **2001. LXIV. tv. 23/G. § (d és e)** alpontja értelmében energiahordozók szállításához köthető bányászati beruházás így nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK**2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés**

A beruházás Vecsés külterületén, a Pesti hordalékkúp-síkság kistájon történik majd.

A terület a 97,5-251 m tengerszint feletti magasságú Pesti hordalékkúp-síkság része. A döntő többségben közepes magasságú síkságból álló kistáj keleti fele lépcsőzetesen emelkedő, észak-dél irányú, a Duna mellékágai által létrehozott völgyekkel szabdaltságot mutat. Dél felé a felszín főleg futóhomok uralja, ami miatt magasabb teraszok a fiatalabb teraszokkal egy szintbe kerültek, s így a domborzatnak elveszett teraszos jellege.

A kistáj területének nagy része beépített, a fennmaradó területre jellemző felszíni talajok a Duna homokhordalékán képződött futóhomok és humuszos homok. Magyarország Fedett Földtani térképe szerint a vizsgált területen és annak táj környezetében a felszín közeli rétegeket felsőpleisztocén-holocén kori fluvioeolikus homok alkotja.

A Ferenczy Múzeumi Centrum adatigénylésünkre rendelkezésünkre bocsájtotta a 2023 májusi terepszemléjük alapján 2025 január 8.-án keletkezett dokumentációjukat, melyben többszöri lakossági bejelentés és terepszele alapján kérelmezik Vecsés Kertek-alja I. lelőhelyen található ismert és pusztuló középkori templom és templom körüli temető védelmét és védővezetettel való ellátását.

A közhiteles lelőhely-nyilvántartás, a múzeumi adattári, szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen és 250 széles övezetében **tizenöt** ismert (nyilvántartott) régészeti lelőhelyhez kapcsolódó adatot gyűjtöttünk.

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az TM01. sz. térképmellékleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetők el.

2.2. Régészeti terepbejárás

Az január eleji időpontnak köszönhetően téli körülményekkel szembesültünk. A vizsgált nyomvonal egy része településen fut keresztül, vagy erdős és nádas területeken halad. A további szakaszok mezőgazdasági hasznosítás alatt állnak, egyes szakaszai kaszálóként hasznosulnak melyek erősen gazosak voltak, másik részük bár művelés alatt áll, de tarlós vagy gazos állapotban volt. A területi sajátosságoknak megfelelően és a téli időszakra jellemző vegyes kutathatóságú fedettséggel találkoztunk. A településsel, erdővel fedett területek természetesen kutathatatlanok voltak, a rétek/kaszálók az évszakra jellemző magas növényzet miatt szintén kutathatatlanok voltak, a kukorica tarlók aljnövényzeti gazosságától függően kutathatatlanok vagy kutathatók voltak, míg az őszi vetéssel fedett területek a vetés magasságától függően jól kutathatók vagy kutathatók voltak.

A terepbejárást a beruházás déli végén kezdtük meg. Itt kaszálatlan, gazos rétekkel, erdős területekkel vagy nádassal szembesültünk. A település közelében, gazos kukoricatarlóval fedett jórészt kutatható, részben kutathatatlan szántóföldön nagy mennyiségű őskori, római kori, Árpád-kori, középkori kerámiát gyűjtöttünk. E mellett a területről korábban ismert középkori templom és temető helyét a hozzávetőlegesen pontosan lokalizáltuk: a környezetéből kiemelkedő művelésből részben kimaradó domb felszínen köveket figyeltünk meg, a domb oldalán elszántott temető nyomaként embercsontokat (lábszár, sarokcsont. koponya) figyeltünk meg. A bejárás és a projekt során zajló, a Ferenczy Múzeumi Centrum önkéntesei által folytatott fémkereső műszeres kutatás leletei alapján összevontuk a két érintett 53759-es azonosítójú Vecsés – Kertek-alja I és 53763-as azonosítójú Vecsés – Kertek-alja II. lelőhely területét az 53759 azonosító alatt (a másik megszüntetésre került). E mellett a templom és a temető területét

Vecsés- Kertek-alja, Templomdomb új lelőhely néven kértük nyilvántartásba venni. A nyomvonalon Kelet-Észak keleti irányba tovább haladva a kutathatatlan erdős és település széli tagok után szintén kutathatatlan, szalmával fedett kukorica tarlóval szembesültünk. Újabb kutathatatlan erdősávok után a nyomvonal két végpontján fejeztük be a bejárást. Az északi végponton kutathatatlan gazos kukorica tarlóval és réttel szembesültünk. A délkeletnek forduló végpont szakaszon sűrűn váltakozó jól kutatható homokban, és vetésben, kutatható vetésben, kutathatatlan réten, gazos területen és tökföldön leletgyűjtés nélkül fejeztük be a bejárást.

A terepbejárás során érintettünk *53759-es azonosítójú Vecsés – Kertek-alja I* és *53763-as azonosítójú Vecsés – Kertek-alja II.* lelőhelyeket, területükön bronzkori, római kori, Árpád-kori és középkori kerámiát gyűjtöttünk, melyek alapján a két lelőhely területét a *53759-es azonosítójú Vecsés – Kertek-alja I.* név alatt összevontuk. A templom és a temető területét *Vecsés- Kertek-alja, Templomdomb* új lelőhely néven kértük nyilvántartásba venni. Érintettük a *30927-es Vecsés – M0 51.* lelőhely területét, ahol nem találtunk leletanyagot.

A vizsgálható területet és az azonosított régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az TM01 sz. térképmellékleteken ábrázoltuk

2.3.Műszeres lelőhely felderítés

Régészeti geofizikai mérés

A tervezett fejlesztési terület felmérését 2025. január 08-án, egy munkanap alatt végeztük el. A felmérés Sensys MXPDA típusú, 5 csatornás Fluxgate szondákkal mérő műszerrel történt, amelyhez JAVAD Triumph-1 külső antennával rendelkező térinformatikai GPS-t használtunk a helymeghatározáshoz bázis – rover felállásban.

A vizsgálat alá vont beruházási terület Vecséstől délkeletre, a Gyáli-csatorna közelében helyezkedik el. A terület a terepi munkák során kukoricatarló volt.

A terepi munka során a beruházási terület arra alkalmas részein összesen **11.280 m²** terület került felmérésre.

A beruházási területen várható földmunkák volumene, valamint a kijelölt nyomvonal által érintett, a közhiteles régészeti adatbázisban szereplő *Vecsés, Kertek-alja I. (lh: 53759)* és *Vecsés, Kertek-alja II. (lh: 53763)* régészeti lelőhelyek kapcsán a beruházási terület érintett részét felmértük a jelenlegi és későbbi örökségvédelmi kockázatok csökkentése céljából.

A valamivel nagyobb, mint egy hektár kiterjedésű felmérési terület felmérési képén egyértelműen megfigyelhetők a korábbi, elsősorban mezőgazdasági jellegű

területhasználatból származó jellegzetes dipólusos anomáliák, azonban nem zárható ki teljes bizonyossággal, hogy némelyik régészeti jelenséghez köthető.

A feltételezhetően recens fém tárgyakat jelző anomáliák mellett a mérési összkép teljes egészén nagy sűrűségben elszórva, számos olyan jelenség is feltűnik, amelyeket lehetséges régészeti objektumokként kell értelmeznünk. Ezek olyan objektumok, melyek nem egyértelműen meghatározható jellel mutatkoznak, ezért hitelesítésükhöz adott esetben próbafeltárás szükséges.

A mérési összképen, a feltételezhető régészeti jelenségek mellett, szintén a teljes felmért területen elszórva, egyértelmű régészeti jelenségekre utaló anomáliákat is tudunk értelmezni, amelyek egyértelműen régészeti lelőhelyekhez tartoznak. A régészeti jelenségeket jelentő anomáliák legnagyobb koncentrációban a nyomvonal megmért szakaszának középső részén észlelhetők. Ezen a részen a nyomvonalától nyugatra néhány méterre egy művelésből kihagyott terület húzódik, amely alatt a középkori templom maradványait sejti a kutatás. Jellegük alapján a jelenségek nagyrészt tároló és hulladékgyűjtő, több esetben is felmerül az égett omladékra utaló karakterisztika is. A két anomáliatípus azonos térbeli elhelyezkedése és szóródási képe tovább erősíti, hogy a feltételezett régészeti objektumok döntő többsége is régészeti jelenség. A mérési képen nem figyelhető meg nagyobb kiterjedésű, egybefüggő lakó- vagy bármilyen egyéb épületekhez tartozó szerkezeti egységekre jellemző anomália csoportosulások. Nem figyelhetők meg továbbá a felmért területen esetleges régészeti korú településhez tartozó árokrendszerek sem. Továbbá a régészeti geofizikai felmérés eredményei megnyugtatóan igazolták, hogy a területen nincsen épített kulturális örökségi elem, amelyet a beruházás kivitelezési munkálatai veszélyeztetnének.

A vizsgált területet TM02. térképmellékleten ábrázoltuk

Fémkereső műszerrel végzett kutatás

2025. január 11.-én, a Ferency Múzeumi Centrum szervezésében (és bejelentésében), a MNM NRI közreműködésével Rácz Tibor (FMC) és Füredi Ágnes (MNM NRI) régészek vezetésével 30 fő önkéntes részvételével fémkereső műszeres kutatás zajlott a 53759-es azonosítójú Vecsés – Kertek-alja I. lelőhely területén. A kutatás során a cél a korábbi adatgyűjtésekből és terepszemlékből ismert középkori templom és temető területének lelőhelyen belüli pontosabb lehatárolása volt. A kutatás az alábbi eredménnyel zárult:

“Szarmata korszakból három kerámiatöredék, két szarmata fibula és egy tükörtöredék.

Középkorból kerámiából leginkább 13-14. századi perem- és oldaltöredékek jellemzőek, illetve fedők kerültek elő, továbbá egy késő középkori kályhaszem, négy orsókarika és egy bordás nyakú edénytöredék a kora Árpád-korból. Fémleletek közt egy középkori bronzharang több oldaltöredéke, fém olvadékok, vödörfül, csatok, néhány késő középkori-kora újkori gomb, bronzveretek, egy középkori kengyel említésre méltó.

Összesen 39 db fémtárgy és 14 db kerámiatárgy került elő.

Ezen kívül összesen 25 darab pénz, vegyesen római, Árpád-kor és középkor.

A templomdombról koponya- és combcsont-töredékeket is gyűjtöttünk.

A harangtöredékek a templomdombon kerültek elő.

A templomdomb és a keletre húzódó nádas között területen a temető K-i szélé húzódik még. A temető nyomait sajnos a kukoricatorzsás részekén nem nagyon tudtuk követni már, és csak a dombtető van kihagyva a művelésből úgy, ahogy.”

2.4. AZ ÉRTÉKVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A régészeti értékvizsgálat során az alábbi régészeti lelőhelyeket azonosítottuk a vizsgált terület 250 m-es környezetében:

Név:	Nyilvántartási szám:	Információ forrása:	Lelőhely jellege:	Lelőhely kora:	Pozíciója:
Vecsés – M0 49. lelőhely	30925	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Bronzkor-Kora bronzkor	érintett
			terra sigillata	Római kor	
			telepnyom (felszíni)	Szarmata	
			szállás	Árpád-kor	
			telepnyom (felszíni)	Késő középkor	
Vecsés – M0 51. lelőhely	30927	terepbejárás, ásatás, próbaásatás	kőeszköz	Őskor	érintett
			telep	avar	
			salak	Ismeretlen kor	
Vecsés – M0 54. lelőhely	30930	terepbejárás, ásatás	telep	Őskor	250 m-es pufferzóna
				Szkíta	
				Szarmata	
				Avar	
				Árpád-kor	
Vecsés – M0 55. lelőhely	30931	ásatás, terepbejárás, adatgyűjtés	telep/ telepnyom	Őskor	250 m-es pufferzóna
				Szarmata	
				Árpád-kor	

Vecsés – M0 60. lelőhely	30935	ásatás, terepbejárás, adatgyűjtés, régészeti felügyelet	telep	Szarmata	250 m-es pufferzóna
				Középkor	
Vecsés – Kertek-alja I. (Vecsés Kertek-alja II.)	53759 (53763)	ásatás, terepbejárás , régészeti felügyelet	telepnyom	Őskor	érintett
				Bronzkor	
				Szarmata	
			falu	Árpád-kor	
				telep	
			falu	Késő Középkor	
			halom	Ismeretlen kor	
Vecsés 7. lelőhely	53767	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Őskor	250 m-es pufferzóna
				Szarmata	
				Árpád-kor	
Vecsés 8. lelőhely	53768	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Őskor	érintett
Vecsés 91. lelőhely	53961	terepbejárás, régészeti megfigyelés	telepnyom (felszíni)	Szarmata	50 m-es pufferzóna
			salak	Ismeretlen kor	
Vecsés 104. lelőhely	53970	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Középkor	250 m-es pufferzóna
Vecsés 105. lelőhely	53971	terepbejárás	telepnyom (felszíni)	Őskor	50 m-es pufferzóna
				Szarmata	
Vecsés 9. lelőhely	53769	terepbejárás	szórvány-lelet	Őskor	50 m-es pufferzóna
Vecsés – Káposztaföldek K-i része	34323	helyszíni szemle	telepnyom (felszíni)	Árpád-kor	50 m-es pufferzóna
Vecsés 4. lelőhely	27022	ásatás, terepbejárás, régészeti felügyelet	telep	Vatyai kultúra	250 m-es pufferzóna
				Szkíta	
				Keleti Hallstatt kultúra	
				Szarmata	
				Árpád kor	
			kemence földbe-ásott ház	Ismeretlen kor	
Vecsés – Kertek-alja, Templomdomb**	Új lelőhely	terepbejárás , adatgyűjtés,	templom	Árpád kor	50 m-es pufferzóna
				Középkor	
				Árpád kor	

		fémkeresős kutató, geofizikai mérés, ásatás	templom körüli temető	Középkor	(10 m-en belül)
--	--	--	--------------------------------------	-----------------	----------------------------

Félkövérrrel kiemelt: a terepi kutatások alapján módosított területű, vagy újonnan létrehozott lelőhely

****a korábbi múzeumi kérelem és a terepi kutatások alapján kiemelt védelemre javasolt lelőhely**

Az azonosított, illetve vizsgált régészeti lelőhelyek ismert kiterjedését az TM01 sz. térképmellékleteken ábrázoltuk, a térinformatikai állományok a digitális melléklet „Terinformatika” mappájában érhetőek el.

3. KUTATÁSI TERV

3.1. A változtatási szándékok ismertetése

A beruházás 1.2 pontban felsorolt és térképmellékleten ábrázolt területeken valósul meg.

A bányavállalkozó által tervezett beruházás keretében, Vecsés közigazgatási területén, külterületen tervezett Vecsés-1, Vecsés-2 és Vecsés-3 jelű felszálló olajkutak termelésbe állítását, valamint a kútkörzetben és a kapcsolódó létesítményeknél a termeltetéshez szükséges műszaki feltételek megteremtését tervezi. Kapcsolódó beruházás keretében a tervezett gyűjtőállomáshoz mintegy 3,8 km (Vecsés-2), 2,0 km (Vecsés-1) és 1,0 km (Vecsés-3) hosszúságú nyomvonalokon kútbekötő - és visszamosó vezeték létesítésére is sor kerül.

Az alábbi a felszíni létesítmények kivitelezése történik: kútkörzetek kialakítását, a termelvények fogadását, kezelését és átmeneti tárolását szolgáló gyűjtőállomást és a vezetékeképítést

A vezeték nyomvonalai építése során és a rákötések kialakítása során a munkagépek felvonulása és működése talajtömörödést idézhet elő – csekély mértékben. Az építés megkezdése előtt a kijelölt építési sávon durva tereprendezést végeznek. Az akadályozó növényzetet eltávolítják, a terepet olyan mélységig rendezik, hogy az építőgépek és szállítóeszközök mozgását ne akadályozza. A nyomvonalai árok nyitása során először a meghatározott mélységig a humusz kerül eltávolításra, külön deponálásra kerül, az érintett területen egy sima felület kerül kialakításra. Az altalaj kiásás után és a humusztól elkülönítetten kerül deponálásra.

A beruházás földmunkáinak pontos mélységéről és szélességéről nem rendelkezünk információkkal.

3.2. Örökségvédelmi hatáselemzés és az ERD II. fázisában javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok meghatározása

A terület tervezett bejárását 2025. január 13.-án végeztük el.

Az január eleji időpontnak köszönhetően téli körülményekkel szembesültünk. A vizsgált nyomvonal egy része településen fut keresztül, vagy erdős és nádas területeken halad. A további szakaszok mezőgazdasági hasznosítás alatt állnak, egyes szakaszai kaszálóként hasznosulnak melyek erősen gazosak voltak, másik részük bár művelés alatt áll, de tarlós vagy gazos állapotban volt. A területi sajátosságoknak megfelelően és a téli időszakra jellemző vegyes kutathatóságú fedettséggel találkoztunk. A településsel, erdővel fedett területek természetesen kutathatatlanok voltak, a rétek/kaszálók az évszakra jellemző magas növényzet miatt szintén kutathatatlanok voltak, a kukorica tarlók aljnövényzeti gazosságától függően kutathatatlanok vagy kutathatók voltak, míg az őszi vetéssel fedett területek a vetés magasságától függően jól kutathatók vagy kutathatók voltak.

A geofizikai kutatás során a terület a kukoricatarló volt. A terepi munka során a beruházási terület arra alkalmas részein összesen **11.280 m²** terület került felmérésre.

A terepi vizsgálatok alapján az 53759-es azonosítójú *Vecsés – Kertek-alja I.* és 53763-as azonosítójú *Vecsés – Kertek-alja II.* lelőhelyeket területileg összevontuk az előbbi azonosítója alatt, AZONBAN a korábban a lelőhely leírásában szereplő Árpád- és középkori templom és templom körüli temető új lelőhelyként területileg kiemelésre és elkülönítésre került, ***Vecsés – Kertek-alja, Templomdomb*** név alatt. Egyidejűleg, a Ferenczy Múzeumi Centrum korábbi kérelmével összhangban, kérelmeztük az új lelőhely kiemelt védettségét. (Ezen lelőhely területét és viszonyát a beruházás területéhez a TM04 térképmellékleten ábrázoltuk)

A teljes vizsgálati területen **15** régészeti lelőhelyet azonosítottunk, melyekből **4** lelőhelyet érint közvetlenül a nyomvonal, illetve további 5 lelőhely található a tervezés 50 m-es övezetén belül.

A régészeti lelőhelyek a Kötv. alapján általános védelem alatt állnak. A Kötv. 19. § (2) szerint a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

A beruházás tervezése során feltétlenül figyelembe kell venni a szükséges régészeti feltárások idő- és költségigényét.

A régészeti értékvizsgálat során egy régészeti lelőhelyen találtunk épített örökségi elemekre utaló jelenségeket, mely a beruházás jelenlegi határaitól ~ 10 m-re fekszik.

A vizsgálatok során a beavatkozással érintett területen a (korábban 53759-es azonosítójú) *Vecsés – Kertek-alja, Templomdomb* nevű új lelőhelyen azonosítottunk olyan épített – középkori templom -, helyben megtartandó örökségi elemeket, amelyeket a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával *el kell kerülni*. Azonban vizsgálatok jelen eredményei alapján a nyomvonal az épített örökségi elemet a lelőhelyen belül közvetlen nem érinti, hanem a templomhoz tartozó temető területét vágja, így **jelen tervek alapján a beruházással érintett területen nem szükséges a lelőhely elkerülése**, mivel az nem érint épített, esetleg megőrzendő örökségvédelmi elemeket. Azonban a lelőhelyek területére eső tervek változása esetén – a jelenlegi 20 m-nél szélesebb földmunkaárok – figyelembe kell venni az épített örökségi elemek előkerülésének valószínűségét, melyet a Korm. R. 21. § (3) bekezdés alapján a földmunkával *el kell kerülni*. Ezek mellett a templomhoz kapcsolódó történeti temető pontos kiterjedése nem meghatározható – jelen adataink geofizikai felmérésből származnak – csak próba/megelőző feltárás segítségével, így ennek előkerülése esetén a feltárás költség és idő vonzatával mindenképp számolni kell a beruházás során vagy annak átervezésekor.

E mellett felhívjuk a figyelmet, hogy az **épített örökségi elem területét** a műszaki leírásban említett, **munkagépekkel való felvonulás elkerülendő**, hiszen **az épített örökségi elemek a felszínen is megtalálhatók**, így azok tömörödését el kell kerülni.

Mivel a projekt jelenleg is tervezés fázisában van és nem ismertek a kiviteli műszaki paraméterek, valamint a földmunkák pontos szélessége és mélysége, így a további örökségvédelmi javaslatok a kivitelezési tervek ismeretében a későbbiek folyamán még változhatnak.

Az alábbiakban táblázatban összegezzük a további örökségvédelmi vizsgálatokat, illetve további kutatásokra javasolt helyzetüket a nyomvonalakon:

Lelőhely neve:	Nyilvántartási szám:	Helye és érintettsége:	További javaslat:
<i>Vecsés – Kertek-alja, Templomdomb*</i>	<i>Új lelőhely</i>	a beruházás határán	<i>próbafeltárás</i>
<i>Vecsés – Kertek-alja I.</i>	53759	~785 m-nyi nyomvonalhosszon	<i>próbafeltárás</i>
<i>Vecsés – M0 51. lelőhely</i>	30927	~ 260 m-nyi nyomvonalhosszon és 11 836 m ² -en	<i>próbafeltárás</i>
<i>Vecsés – M0 49. lelőhely</i>	30925	~ 540 m-nyi nyomvonalhosszon	<i>próbafeltárás</i>
<i>Vecsés 8. lelőhely</i>	53768	~50 m-nyi nyomvonalhosszon	<i>próbafeltárás</i>

*kiemelt védelemre javasolt lelőhely

Az időszakos és a tartós (erdő, szőlő) fedettségéből adódóan a terepbejárást nem lehetett mindenhol elvégezni a nyomvonalon, így még számítani lehet további, eddig ismeretlen lelőhelyek előkerülésére, ahogy azt a szórvány leletanyag és a meghatározott régészeti érdekű területek is mutatják. A felszíni kutatás évszaktól adódó korlátozottsága miatt figyelembe kell venni, hogy az azonosított lelőhelyek feltehetően nagyobb kiterjedésűek, mint ahogy azt fel tudtuk mérni.

Jelentős kockázati tényezőt jelentenek a régészeti korú temetők, mivel ezeket felszíni vizsgálattal csak nehezen lehet azonosítani, viszont feltárásuk idő és költségigényes, ennek a rendelkezésünkre álló információk alapján az 53759-es azonosítójú lelőhely ÉK-i szélén, és a Vecsés – Kertek-alja, Templomdomb új lelőhely területén van jelentős esély.

A próbafeltárással általában a lelőhely nyomvonal által érintett területének megközelítőleg 5-10 %-át érdemes vizsgálni, hogy eredménnyel szolgáljon.

Próbafeltárással az ismert régészeti lelőhelyeken kívüli, terepbejárással nem kutatható, de régészeti szempontból kedvező területeket is vizsgáljuk.

Jelen beruházás esetében az ERD II. fázisában mintegy 3800 m² terület próbafeltárásának elvégzését javasoljuk.

A próbafeltárás tervezett helyét a TM03 térképmellékleten ábrázoltuk.

A próbafeltárás mértéke a kivitelezési tervek ismeretében még változhat, ez függ a kivitelezés (pl. töltésepítés stb.) műszaki megoldásaitól.

A mezőgazdasági művelésű területek geofizikai mérések elvégzésére legalkalmasabb a növényzet maximum 10 cm magasságú időszak, melynek során a felszín egyenletes simaságú. A mérések elvégzését egyértelműen kizárja a 25 cm-nél magasabb vegetáció, a zöldkár lehetősége és a mélyszántottság.

A Korm. R. 39. § (2) bekezdése alapján próbafeltárásokra csak az akadályozó körülmények elhárulását követően kerülhet sor, régészeti munkavégzésre alkalmas állapotú területen, amelynek szempontjait a Korm. R. 34. § (3) bekezdése határozza meg. A feltárások megkezdése előtt a beruházónak el kell végeztetni a területen a fakitermelést, bozót- és egyéb növényzet irtását, az építési, bontási, vagy egyéb hulladék eltávolítását, a lőszer- és tűzszerészeti vizsgálatot és mentesítést, illetve az erről szóló minőségbiztosítási jegyzőkönyvet a feltárást végző intézménynek átadnia. Biztosítani kell a feltárandó terület megközelíthetőségét, ki kell

jelölnie a közművezetéseket és köteles átadnia ezek leíró és térképes dokumentációját lehetőleg EOVRendszerben készült állomány formájában.

A Korm. R. 36. § (2) bekezdés alapján a gépi és kézi földmunkát a régész irányítása mellett kell végezni, olyan *munkagép* (gumikerekes forgókotró, iszapoló vagy rézsűző kanállal) alkalmazásával, amely alkalmas a régészeti jelenségek jelentkezési szintjén a régészeti tükörfelület kialakítására.

A szükséges próbafeltárásokat a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni (Kötv. 21. § (2)).

3.3. A javasolt lelőhely-diagnosztikai vizsgálatok költségkalkulációja

Vizsgálat típusa	Nettó egységár	Terület/hossz	Kalkulált nettó költség*
<i>Próbafeltárás</i>	2 520 Ft/m ² pozitív eredmény esetén; 1100 Ft/m ² negatív eredmény esetén	3800 m ²	Max. 9 576 000 Ft
<i>Feltérési projektterv összeállítása</i>	50 000 Ft/ km és 1/db	6,8 km 1 terület	390 000 Ft
Összesen	nem kalkulálható Ft		

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 8. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

A Kötv. 23/F. § 8a) alapján az ár nem tartalmazza a próbafeltárások elvégzéséhez szükséges gépi földmunka költségét!

A végleges költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása, a beruházás végleges megtervezése után lehet elvégezni, a megbízói adatszolgáltatás alapján.

A Kötv. 23/F. (8) értelmében az Előzetes régészeti dokumentáció készítésének teljes költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35%-át, kivéve, ha a Beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége a terepen végzett régészeti szaktevékenység mellett tartalmazza a végleges leletbefogadás, de nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

A Kötv. 23/F. § (4) bekezdés alapján a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

A beruházó nyilatkozata alapján, jelen projekt esetében a beruházás bruttó bekerülési költségének 0,35 százaléka: 45 000 000 Ft

3.4. A javasolt vizsgálatok elvégzésére jogosult intézmény megnevezése

Az Előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó próbafeltárások elvégzésére, a *Kötv. 23/C. § (3) bekezdés és a Korm. R. 3. § (3) alapján a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ* (regeszetiprojektiroda@hnm.hu) jogosult.

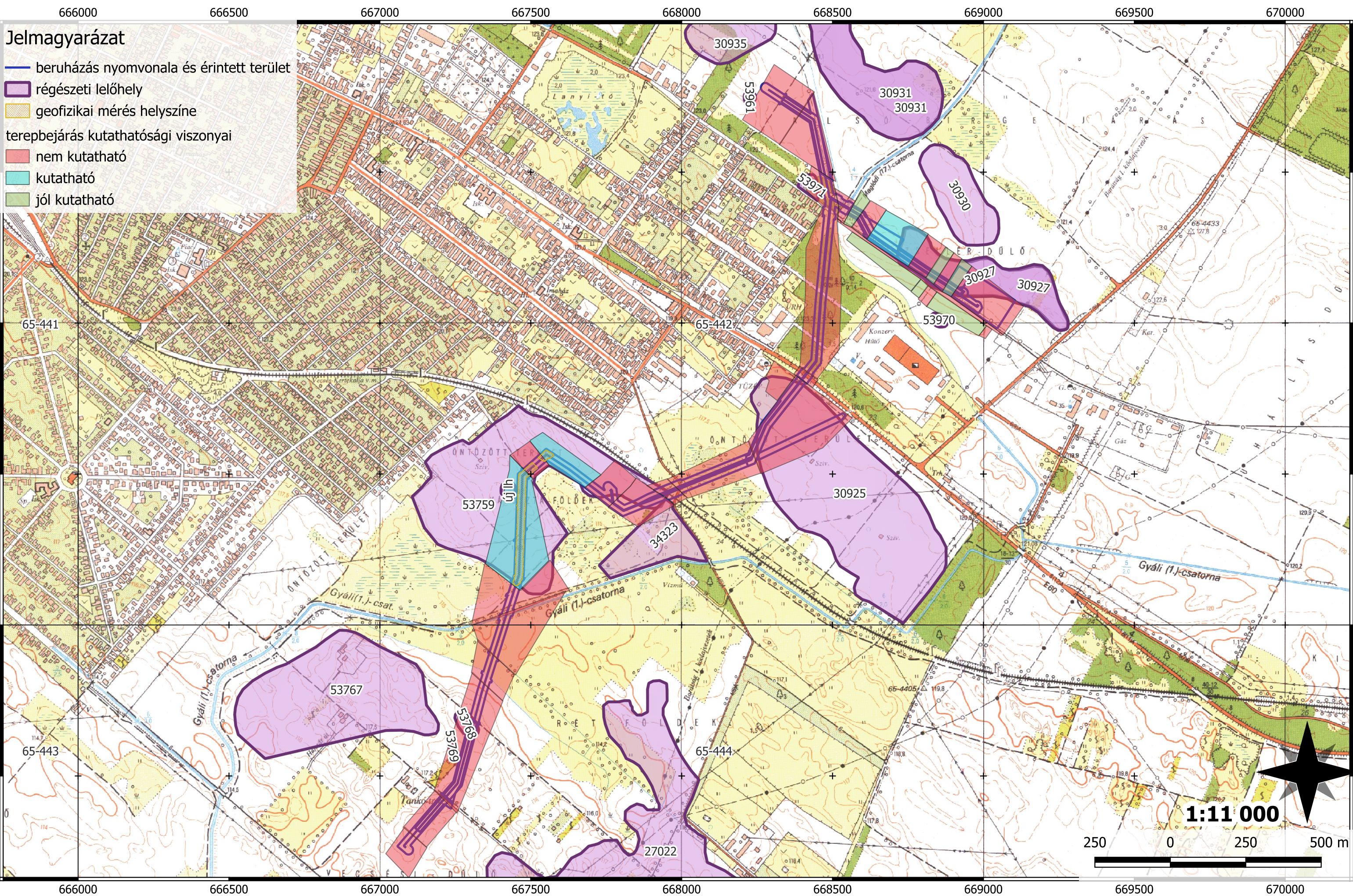
Budapest, 2025.január 15.

Trembeczki Júlia

régész

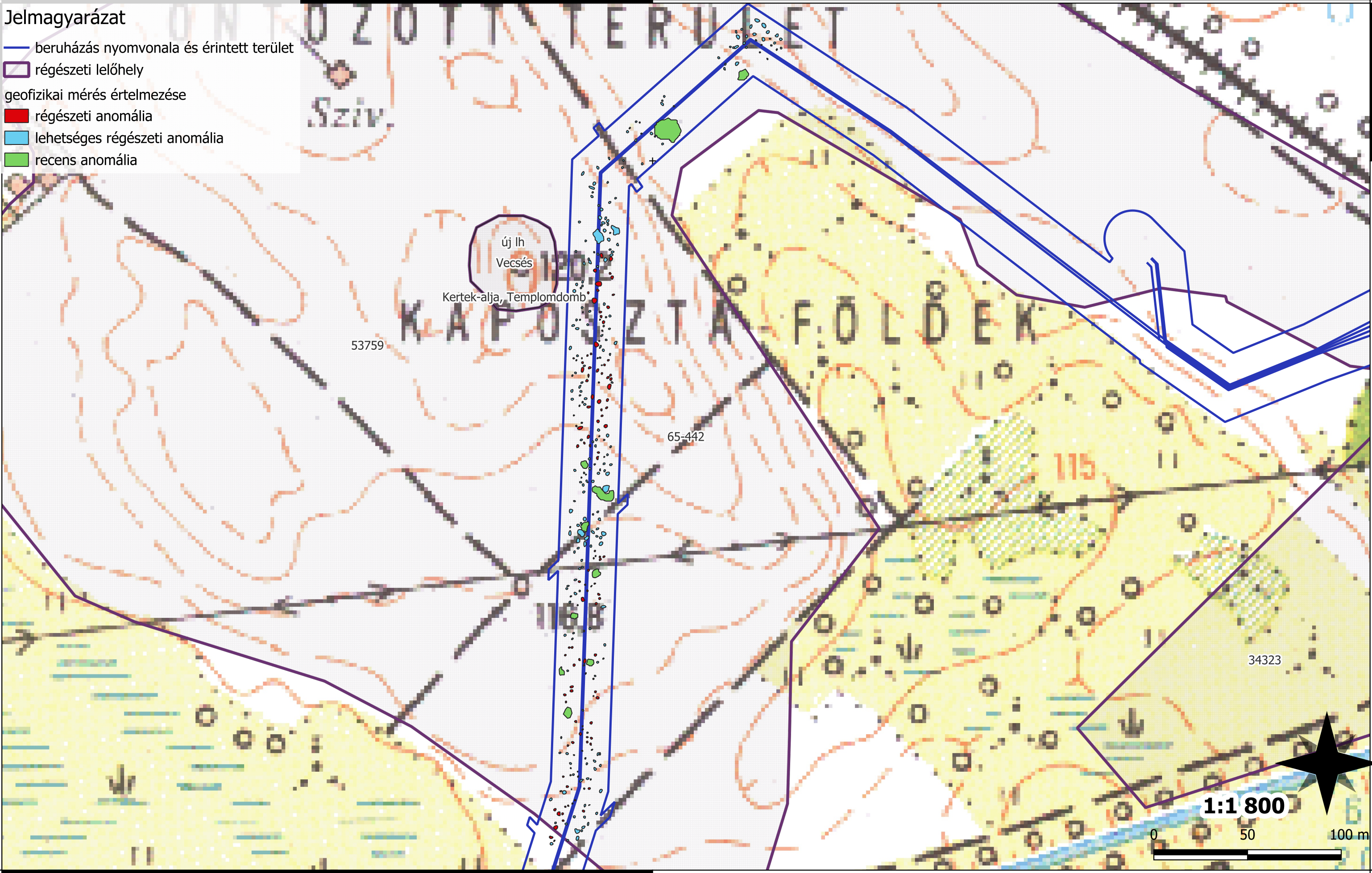
MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
KÖZGYŰJTEMÉNYI KÖZPONT

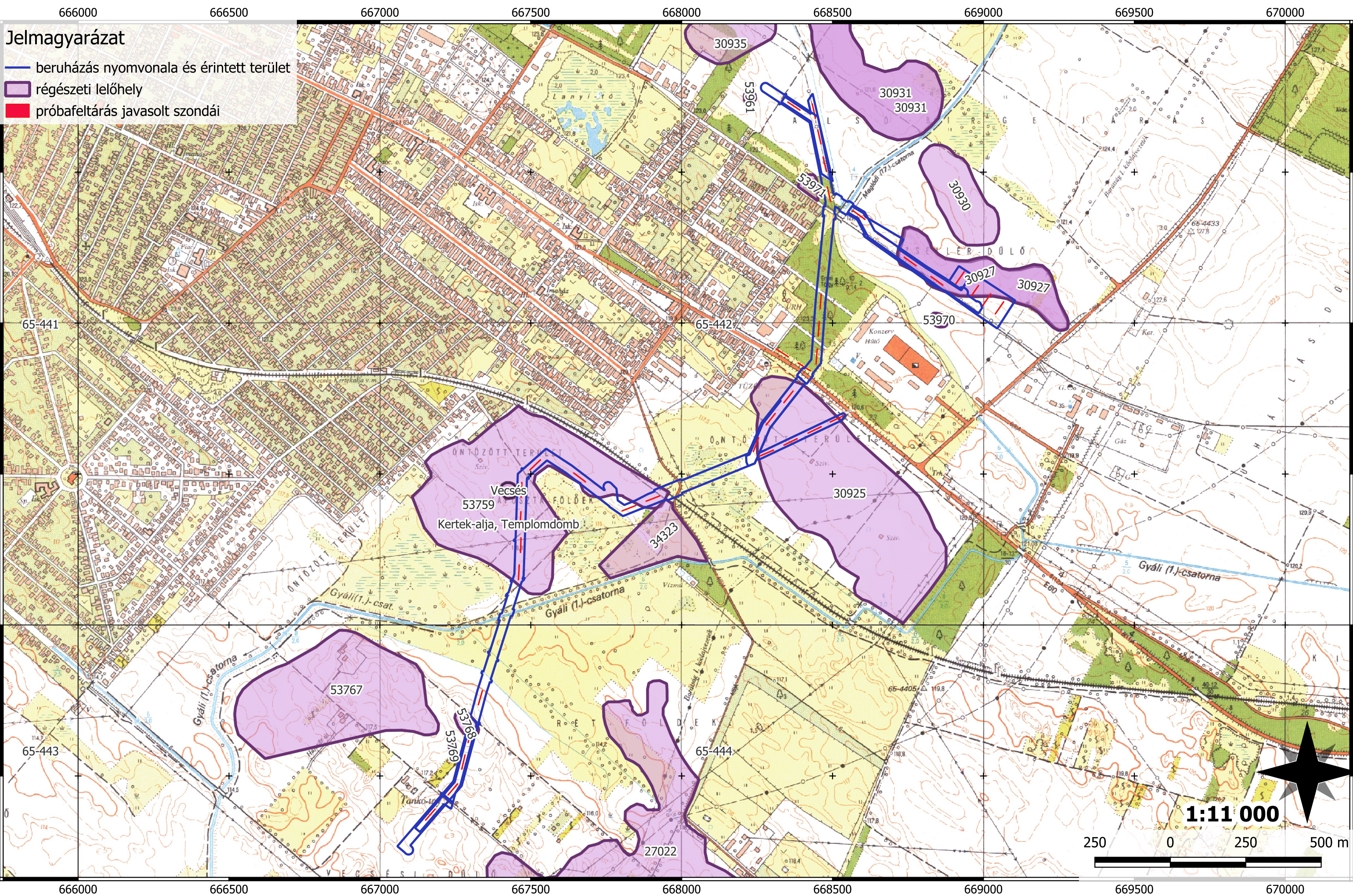

Vecsés, Vecsés-1, Vecsés-2 és Vecsés-é tervezett kútvezetékek és Vecsés gyűjtőállomás létesítése
Előzetes régészeti dokumentáció I.

-1. térképmelléklet -

Régészeti adatgyűjtés és terepbejárás eredményei a terepbejárás kutathatósági viszonyai és a geofizikai mérés helyszínével

Vecsés, Vecsés-1, Vecsés-2 és Vecsés-é tervezett kútvezetékek és Vecsés gyűjtőállomás létesítése
Előzetes régészeti dokumentáció I.
-3. térképmelléklet -
Régészeti adatgyűjtés eredményei és az ERD II. fázisában javasolt próbafeleltárás szondatervezete

Jelmagyarázat

- beruházás nyomvonala és érintett terület
- régészeti lelőhely
- védésre javasolt terület

